

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

Doctor Honoris Causa Artis

**DOMNULUI
MARCEL IUREȘ**

*Actor de teatru și film
Președinte al Fundației Cultural Artistice Teatrul ACT*

Timișoara, 5 martie 2018

Cuvânt
la deschiderea ceremoniei de acordare a titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS
al Universității de Vest din Timișoara
Domnului Marcel IUREȘ

Distinse domnule Marcel IUREȘ,

Stimați membri ai Comunității Academice din Universitatea de Vest din Timișoara,

Distinși invitați,

Dragi colegi și studenți,

Onorată asistență,

“Cultura, de orice natură ar fi ea, nu aduce beneficii în termeni financiari. Ea consumă monedă ca să genereze un tip de profit care are un alt comportament în timp și spațiu. [...] Profitul se obține pe termen foarte lung...”. Sunt opinii exprimate cândva de laureatul de astăzi, un om de cultură care a ales să se dedice promovării valorilor reale, ceea ce face ca această întâlnire să fie perfect justificată.

Universitate comprehensivă, Universitatea de Vest din Timișoara, cultivă adevăratele valori, atât din lumea științelor exacte cât și din lumea științelor umaniste și a artelor, având răbdarea de a aștepta “profitul” pe termen lung al eforturilor făcute, reflectat în caracterele și carierele la a căror conturare a contribuit. Ca instituție de educație și cultură recunoscută la nivel național și internațional pentru calitatea actului educațional, pentru rezultatele cercetării științifice, pentru nivelul deosebit al creației artistice generate dar și pentru implicarea în dezvoltarea socială și culturală a regiunii, Universitatea de Vest din Timișoara promovează ideea că studenții săi trebuie să beneficieze de modele adevărate, provenite din diverse zone de activitate. Este motivul pentru care, astăzi, am deosebita onoare de a primi în rândurile comunității academice a Universității de Vest din Timișoara, pe Domnul Marcel Iureș, unul

dintre cei mai cunoscuți actori români, dar și un model de implicare în dezvoltarea culturală a României, care a ales să își pună amprenta asupra teatrului românesc nu doar prin sentimentele și arta oferite ca actor ci și prin implicarea în inaugurarea, în urmă cu aproape 20 de ani, a primului teatru independent din România, Teatrul ACT, al cărui președinte este și în prezent.

Deși un artist cu o carieră recunoscută nu numai în România ci și în întreaga lume, Marcel Iureș este un om de o modestie exemplară, care consideră că “trebuie să-nveți în permanență și ca să-nveți în permanență, trebuie să fii extrem de deschis”.

Deși preferă să vorbească despre proiectele sale, dintre care Teatrul ACT îi este extrem de drag, și nu despre sine, rămâne recunoscător modelelor pe care le-a avut în copilăria sa și educației primite atât de la părinți cât și de la profesorii săi și de la oamenii cu care a colaborat profesional. Modelele din copilărie i-au conturat modul de a fi și “seva sa” urcă din aceste modele și din copilăria simplă și aspră pe care a petrecut-o în Băilești și apoi în Craiova. Acolo a învățat să fie respectuos față de toți oamenii, să se țină de cuvânt, să își facă părinții mândrii prin comportamentul său, să nu își facă de râs neamul.

Marcel Iureș este modelul pe care Universitatea de Vest din Timișoara își dorește să îl ofere studenților săi nu doar pentru cariera impresionantă, atât la nivel național cât și internațional, ci și pentru principiile sănătoase de viață care i-au ghidat pașii: “Eu am un cult pentru muncă și pentru respectul de sine!”. Acest cult i-a adus succesul, fără însă să cadă în capcana sa.

Nu cred că este cineva care să nu îl recunoască pe Domnul Marcel Iureș din zecile de roluri de teatru și film pe care le-a avut în cei mai bine de 40 de ani de carieră, începută sub coordonarea Maestrului Marin Moraru și a altor profesori de seamă pe care îi evocă adesea. O sumarizare a rolurilor interpretate de Maestrul Iureș este greu de făcut pentru că te găsești mereu în dilema de a nu putea să alegi de unde să începi sau cu ce să începi. Sunt roluri extrem de diverse, în piese de teatru sau în filme, roluri interpretate sub bagheta unor mari regizori români și străini, în care Maestrul a pus toată pasiunea sa:

“Pasiunea e totul. Dacă nu ai pasiune, ești un om mort. [...] Pasiunea e la baza mișcării omului pe lume.”

Cariera sa bogată, i-a permis, indiferent de rolul interpretat, să se identifice cu personajul, născându-se astfel bucuria de a putea fi ceea ce nu poți fi cu adevărat niciodată reușind să-și implice publicul în lumea fiecărui film sau a fiecărei piese de teatru.

Marcel Iureș este un om ancorat în normalitate, care își începe și sfârșește ziua cu o rugăciune, alături de cei dragi și se bucură de apropierea pe care o resimte față de fiul său. Este omul care caută soluții să ajute tinerii în încercările de a fi acceptați de societate și de a fi integrați în propria țară.

Titlul onorific conferit astăzi, **Doctor Honoris Causa Artis**, reprezintă modalitatea prin care Universitatea de Vest din Timișoara recunoaște public și pe deplin meritele dovedite în întreaga sa carieră artistică de Domnul Marcel Iureș și că acestei universități îi pasă cu adevărat de marii actori români și, așa cum spunea chiar laureatul de azi:

“...trăiesc cu convingerea că printre noi există mari actori și că mari actori români se vor mai naște, iar ei merită o foarte mare grijă, un mai mare discernământ al valorilor, o folosire judicioasă a talentului lor. Actorul e un destin, un apărător al limbii și al culturii țării sale. Arta actorului determină, la rândul ei, alte destine, le înalță și le hrănește. Grija față de actor înseamnă respect. Nu ne mai putem juca cu oamenii de valoare, care vin atât din zona artei dramatice, cât și din zona scrisului, a picturii, a muzicii.”

Stimate Domnule Marcel Iureș,

Astăzi, prin acordarea titlului de **Doctor Honoris Causa Artis**, Universitatea de Vest din Timișoara vă mulțumește pentru toate realizările Domniei Voastre, pentru prestigiul adus României și pentru exemplul de normalitate și muncă susținută oferit tinerei generații! Suntem onorați de prezența Domniei Voastre în Timișoara și de intrarea în rândurile comunității noastre academice. Vă urăm sănătate și putere de muncă și să puteți oferi mulți ani un model tinerilor care vă privesc astăzi cu admirație iar noi vă oferim, acum și mereu, respectul nostru!

La mulți și frumoși ani!

Prof. univ. dr. Marilen-Gabriel Pirtea

Rectorul Universității de Vest din Timișoara

LAUDATIO
în onoarea
Domnului Marcel IUREȘ
cu ocazia acordării titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS

Stimate Domnule Rector,
Stimate Domnule Președinte al Senatului UVT,
Stimați membri ai Comunității Academice,
Stimate Domnule Marcel Iureș,
Distinsă asistență,

Istoria contemporană a teatrului și filmului românesc, dă nobila mărturie asupra iureșului stârnit de dumneavoastră în artele spectacolului. Temelia acestui „iureș“, este construită atât pe marile roluri interpretate, cât și prin calitatea dumneavoastră excepțională de ambasador al culturii teatrale românești, cultură care cunoaște o istorie de peste 200 de ani.

Lăudați și binecuvântați să ne fie ambasadorii teatrului românesc, cei care asemeni dumneavoastră, maestre Iureș, rotesc și rostesc ființial miracolul culturii române.

„Noi românii suntem un imperiu lingvistic, un stat feudal compus din câteva provincii arhaice, unite de ceva miraculos: limba română” (interviu de la Hot News). Cât sânge trebuie să fi curs pe Dunăre, pentru ca actorul român să poată „oficia“ în templul teatrului, în preacurata limba română.

Deloc întâmplător, maestru Marcel Iureș crede cu o convingere mesianică în destinul culturii române, cultura „veche“, care ne face pe mulți să fim mândri că-i aparținem. Refuză cu tărie complexul culturii minore, și neagă vehement autominimizarea noastră spirituală, precum și teza eronată că suntem undeva la periferia Europei. Are ferma convingere că a reușit să se impună pe marile platouri din America și Anglia, tocmai pentru că provine „dintr-o cultură extrem, extrem de valabilă, dintr-o zonă profund teatrală“. Deci, nici un complex, poate doar complexul limbii străine, pe care l-a depășit prin efortul învățării. Recunoaște că, occidentalii sunt mult mai bine organizați, și că într-un proces de creație totul decurge fluid, ca mersul unui ceasornic. În lumea noastră spectaculară, trăim încă „în devălmășie“, adică în neordine.

De unde aceste convingeri, aceste constructe personale atât de puternice și în aceleași timp atât de speciale? Din lumea satului, din universul copilăriei, adolescenței și ulterior al maturității sale. Satul românesc, despre care Lucian Blaga spunea (v. *Geneza metaforei și sensul culturii*), că „se socotește pe sine însuși ca fiind centrul lumii, și care trăiește în orizonturi cosmice, prelungindu-se în mit“. Cosmocentrismul satului românesc, provine și din sentimentul românesc al Ființei, descris atât de frumos de filosoful Constantin Noica. Deloc întâmplător, Marcel Iureș s-a născut la Băilești, două – trei străzi distanță de casa în care a văzut lumina zilei și Amza Pelea. Poate că, antropologii teatrali ar trebui să studieze taina acestui spațiu, care a dăruit țării doi titani ai scenei. Ce miracol, ce taină, ascunde seva acestui pământ oltenesc?

„Seva vieții mele urcă din modelele pe care le-am avut, din faptul că trei sferturi din viață am băut apă din fântână, din pământ, că am mâncat pâine și mămăligă făcute de bunica și de mama mea, că am mâncat mere abia culese din pom. Și mai vine seva și din faptul că eu cred în povești cu îngeri, cred în Dumnezeu“. Lumea satului natal era învăluită în norme și cutume morale: nu te adresai bătrânilor fără să fii întrebat, nu te tutuiai cu bunicii și nici cu părinții, trebuia să le săruți mâna celor în vârstă etc. La care se adăugă „codul onoarei“ și al bunului simț: „Da, trebuia să te ții de cuvânt, să vii când ai spus, să nu faci de râs familia, neamul, locul în care trăiai“. Tocmai această educație aspră și chiar restrictivă, a însemnat baza personalității „așa ca să nu te ia vântul așa de ușor“.

Apartenența maestrului Iureș la sacralitatea universului sătesc, îi determină o atitudine specială față de natură. „Natura e o creație. Nu e o persoană un copac, dar cu atât mai mult eu fiind o persoană, trebuie să am grija de el.“ România este în pericol să rămână fără păduri, în timp ce ritmul defrișărilor îți taie răsuflarea. Deci, trebuie înființată „armata pădurii“, nu garda,

armata, singura care mai poate opri această crimă de mediu. Opriți tăierile, opriți acest masacru, în numele spațiului-matrice al poporului român.

Blaga spunea că „poporul românesc s-a născut în momentul când spațiul-matrice a prins forme în sufletul său. Solidaritatea sufletului românesc cu spațiul mioritic, cu orizontul spațial indefinit ondulat, conferea un anume sentiment al destinului“.

Nu ne luați destinul, întru-cât, spune maestrul Iureș „demnitatea țaranului român nu a dispărut, e doar între paranteze. E ascunsă în „rama vieții “. Întrebat unde se simte cel mai bine, maestrul răspunde: „Mă simt extrem de acasă la țară, așa cum e ea badjocorită, desfigurată și de politica oficială din România, și de căderea și neputința oamenilor. Aici e acasă pentru mine “. De altfel, tot în țară și la țară locuiește și în prezent, chiar dacă arta lui dragă îl poartă uneori peste mii și mii de kilometri.

În ceea ce privește relația dintre scena teatrului și scena politică, atitudinea lui Marcel Iureș e tranșantă: România lui nu e România guvernanților, indiferent de culoarea lor politică. „Eu trăiesc într-o țară, iar guvernele, de orice culoare ar fi ele, trăiesc în cu totul altă țară. E ca relația unui împărat cu înțelepții din jurul lui. Ei pun pe masă idei, concluzii, previziuni, dar împăratul face tot ce vrea el“. Maestrul mai are o durere, acolo sus, în piramida puterii „lipsește gentilețea, dramul de atenție și bunăvoința pentru cultura teatrală“. Politicienii nu merg la teatru, din lipsă de timp, sau din absența unei vocații culturale. Și atunci, cum să respecte actorul, actorul a cărui statut în România e derizoriu și indefinit? E adevărat că, teatrul prin esența lui, se opune puterii, și că teatrul nu oferă concluzii „odihnitoare “. Teatrul „aruncă“ în cuptorul alchimic al existenței umane marile probleme, marile angoase, marile întrebări. La care se adaugă și tirul necruțător îndreptat asupra vicilor umane. Se pare că tiranii acestei planete se tem cel mai tare de—a nu fi luați în râs.

În ceea ce privește problema libertății, maestrul consideră că omul poate fi liber numai în spirit. „Libertatea e ceva tragic. Nici nu are rost să vorbim despre ea pentru ca suntem afundați cu toții, omenirea în subsolul închisorii non-libertății. Înotăm într-o mare artificială care e plină de dependentă „sclavie și aservire“. Teatrul Act, primul și singurul teatru independent din România, s-a născut ca expresie a libertății creatoare, ca o declarație de independență în fața „sistemului“. Teatrul Act are o existență de peste 20 de ani , reprezentând pentru oamenii de teatru un model greu de atins. Teatrul Act nu este un simplu teatru, ci arhetipul genezic al teatrului însuși. Aici, într-o pivniță din Calea Victoriei, actorul devine sacerdotul Thaliei. „Locul

a fost sfințit inițial de către actori și de atunci îl tot sfințesc. Cu toate că teatrul e magie, are și ceva sacru, pentru că e nemijlocit. Noi și publicul “ – spune maestrul.

Acest spațiu-matrice al teatrului românesc e, fără culise, fără sufleur, fără decoruri fastuoase. Actorul joacă atât de aproape de spectatori, încât le poate auzi răsuflarea, râsul sau plânsul. Aici, actorul se urcă pe rugul creației sale, săvârșind un act de autosacrificiu. Este „actorul sfânt “ al lui Grotowski (v. *Teatrul sărac*), actorul ce „practică un teatru ascetic,” în care „toate celelalte elemente vizuale – adică plastice – sunt construite prin mijloacele corpului său, iar efectele acustice și muzicale prin vocea sa“.

Miracolul întruchipării se întâmplă pur și simplu, nu exista o fenomenologie a creației actorului. De aceea, maestrul refuză orice analiză rațională a meandrelor creației personajelor. „Nu mă puneți să analizez. Eu o fac cu drag, din plăcere, aproape din inconștiență. Nu știu să povestesc cum fac, ce se întâmplă. Sau dacă, vreți, singurul lucru la care-mi era permis să mă gândesc era dacă măcar unul din spectatori a înțeles că merita să joci!“.

În ceea ce privește relația actor – regizor, Marcel Iureș își asumă faptul că este „dependent de regie“ și că are mereu nevoie de „bagheta“ regizorală. Datorită întâmplării (cuvânt drag maestrului) a avut mari întâlniri regizorale: Liviu Ciulei, Mihai Mănuțiu și Alexandru Dabija.

Actor shakesperian prin excelență, a interpretat marile personaje din galeria marelui Will: de la prințul rebel al marilor monologuri ființiale, la pasiunea arzătoare a lui Demetrius, de la damnațiunea absolută al lui Richard al III-lea, până la orgoliul demiurgic al lui Prospero.

Poposim asupra creațiilor sale de referință cum ar fi: Demetrius din *Visul unei nopți de vară*, regia Liviu Ciulei, Teatrul Bulandra; Richard al III-lea (considerat ca fiind spectacolul sfârșitului de secol), regia Mihai Manutiu, Teatrul Odeon; Hamlet, din *Hamlet*, regia Liviu Ciulei, Teatrul Bulandra; Richard al II –lea, regia Mihai Mănuțiu, Teatrul Odeon; Prospero, din *Furtuna*, regia Cristian Pepino, Teatrul Pentru Copiii și Tineret Craiova.

Alături de galeria shakesperiană, în istoria spectacologiei românești au intrat și alte mari roluri precum: Verșinin, din *Trei surori* (A. P. Cehov), regia Alexandru Darie, Teatrul Bulandra; Caligula, (A. Camus), regia Mihai Mănuțiu, Teatrul Bulandra; Krapp, din *Ultima banda a lui Krapp* (S. Beckett), regia Alexandru Dabija, Teatrul Act etc.

Din galeria românească, demne de amintit sunt: Nae Cațavencu din *O scrisoare pierdută*, regia A. Dabija, Teatrul de Comedie, Ivan Turbincă – *ABSOLUT* ! dupa Ivan Turbincă, regia

Alexandru Dabija, Teatrul Act și Ilie Moromete din *Pai ...despre ce vorbim noi, aici, domnule?* de Cătălin Ștefănescu, regia Alexandru Dabija, Teatrul Act.

Pentru activitatea sa artistică de excepție, a primit Premiul UNITER pentru cel mai bun actor în rolurile din *Richard al III-lea* și *Afară în fața ușii*, premiul Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru, pentru rolul Richard al III –lea.

Nominalizare – British Theatre Awards in TNA – Manchester Evening Awards pentru spectacolul *Richard al III-lea*, regia Mihai Mănușiu, Teatrul Odeon, București pentru următoarele categorii: Cel mai bun actor într-un spectacol străin după un text de Shakespeare; Cel mai bun actor străin într-o producție europeană; Cea mai bună companie străină (Teatrul Odeon), care a montat un text de Shakespeare.

Ca o recunoaștere a înaltei exigențe artistice a spectacolelor montate în Teatrul Act, primește premiul UNITER de excelență pentru fondarea Teatrului Act, catalizator al mișcării teatrale independente din România.

Dacă în teatru, clipa faustică s-a desfășurat sub zodia lui Mihai Mănușiu, în film ea a purtat numele lui Mircea Veroiu. Consecința acestei întâlniri sunt filmele: „Să mori rănit din dragoste de viață“, „Somnul insulei“ sau „Artista, dolarii și ardelenii“. La care se adaugă creații memorabile din: „Balanța“, regia Lucian Pintilie, „Sezonul pescărușilor“, regia Nicolae Oprițescu, „Un bulgăre de humă“, regia Nicolae Mărgineanu sau „Vacanța cea mare“, regia Andrei Blaier.

La toate acestea se adaugă marea sa carieră internațională, ilustrată prin filme ca: „Pirates of Caribbean“ (regia Gore Verbinski), „Isolation“ (regia Billy O’Brien), „Goal“ (regia Danny Cannon), „The Cave“ (regia Bruce Hunt), „Amen“ regia Costa-Gavras), „Interview with Vampire : The Vampires Chronicles“ (regia Neil Jordan), „The Game“ – serial TV – produs de BBC sau mai recentul „Octav“ (regia Sergiu Ion Celebidache).

Evident, e cel mai bun actor român cunoscut la Hollywood, jucând alături de Tom Cruise, Bruce Willis, Nikole Kidman sau Brad Pitt.

În ciuda faptului că e atât de „încărcat” de glorie, adevărata bucurie a simțit-o la nașterea băiatului său Alexandru. „Nașterea fiului meu a fost un moment excepțional, pentru că am văzut continuarea vieții mele. E un lucru care te cutremură. E un sentiment care nu are nume. E nașterea unei galaxii pe care nu trebuie s-o privești cu telescopul, pentru că e lângă tine”.

Iar „restul e tăcere”, tăcerea metafizică ce-l însoțește pe marele actor în meditațiile și coborârire sale în adâncime. Este tăcerea care se întinde peste țăriile cerului, este tăcerea Mesei Tăcerii a marelui oltean Brâncuși. Actorul Marcel Iureș, tace –tăcerea, transfigurându-și finitul existențial în Infinitul Teatrului.

Mulțumim maestru pentru cele spuse și mai ales pentru cele nespuse, pentru cele văzute și mai ales pentru „nevăzutele “ din spatele scenei. Iar restul „e tăcere” .

COMISIA DE EVALUARE ȘI DE ELABORARE A LAUDATIO

Președinte:

Prof. univ. Dr. **Marilen Gabriel PIRTEA**, *Rectorul Universității de Vest din Timișoara*

Membri:

- **Prof. univ. Dr. Viorel Negru**, *Președintele Senatului Universității de Vest din Timișoara*
- **Prof. univ. dr. Violeta Zonte**, *Universitatea de Vest din Timișoara,*
Decan al Facultății de Muzică și Teatru
- **Prof. univ. dr. DhC. Sorin Crișan**, *Rectorul Universității de Arte Târgu Mureș*
- **Prof. univ. dr. Eleonora Ringler Pascu**, *Universitatea de Vest din Timișoara*
- **Prof. univ. dr. Aurelian Bălăiță**, *Universitatea de Arte ”George Enescu” din Iași*

Domnul Marcel Iureș

Președintele Fundației Cultural Artistice Teatrul ACT

Înființată în 1995, **Fundația Art-Inter Odeon**, devenită ulterior **Fundația Teatrul ACT** este prima instituție artistică non-guvernamentală din România. Scopul Fundației a fost amenajarea unui spațiu propriu, multifuncțional, destinat spectacolelor de teatru, dans, muzică, film și expoziții.

Cel mai important proiect al Fundației, înainte de lansarea spațiului propriu, a fost producția spectacolului ***Omor în catedrală*** după T. S. Eliot, în regia lui Mihai Măniuțiu, cu Marcel Iureș în rolul principal. Premiera a avut loc la Teatrul Național din Cluj pe 1 octombrie 1995.

În septembrie 1998, Fundația a deschis un spațiu underground în Calea Victoriei nr.126. **Teatrul ACT** este primul teatru independent cu sală proprie din România postcomunistă. Este un teatru de proiecte, deopotrivă producător de spectacole și gazdă a unor spectacole produse de alte companii. Instituție culturală nesubvenționată de stat, **Teatrul ACT** se bazează pe contribuții ale societății civile și sponsorilor.

Printre primii susținători ai Fundației se află: **Tom Cruise, Richard Eyre, Tom Stoppard, Dame Diana Rigg, Dame Judi Dench, Alan Bates, Alan Rickman, Ian Holm** și **Liviu Ciulei**, iar printre membrii fondatori se numără: **Marcel Iureș, Alexandru Dabija, arh. Octavian Neculai, Marina Constantinescu, Felicia Crăciun, Doina Levintza** și **Alexandru Darie**.

Primul proiect al **Teatrului ACT** a fost *Cetatea Soarelui* după Tommaso Campanella, un spectacol de Mihai Măniuțiu, cu Marcel Iureș și Adrian Titieni.

Teatrul ACT s-a orientat către dramaturgia contemporană, multe dintre piesele citite în programul **ACTul Lecturii** au fost ulterior montate în teatre din România. Pe scena proprie au fost produse spectacole cu texte ale unor dramaturgi români, americani, ruși, irlandezi, britanici, germani, unele în premieră absolută în România (*Orașul* de Evgheni Grishkovets, regia Cristi Juncu). În 2001, Alexandru Dabija montează *Creatorul de teatru* de Thomas Bernhard, spectacol care devine o ars dramatica pentru **Teatrul ACT**. Pentru rolul actorului Bruscon, Marcel Iureș obține premiul Uniter în 2002.

Teatrul ACT a organizat și găzduit workshop-uri și conferințe cu și despre personalități teatrale din România și din străinătate: Workshop Jerzy Grotowski. *Repararea unei uitări* condus de George Banu și Michelle Kokosowski, *Atelier de Dans Contemporan* susținut de coregraful francez Sylvain Groud, conferințe ale regizorului Andrei Șerban.

Teatrul ACT a prezentat spectacolele de debut ale unor tineri creatori recompensați ulterior cu premii: Cristina Casian, premiul Uniter pentru debut în *Amalia respiră adânc*. Raluca Vermeșan, premiul Uniter pentru debut în *XXL (Fat Pig)*. Pentru a putea continua acest program, din 2012 **Teatrul ACT** a inițiat campania de strângere de fonduri **2% pentru ACT, 100% pentru un DEBUT**.

Posesor al unui pian Steinway, **Teatrul ACT** a inițiat o serie de proiecte de muzică clasică și jazz: *Festivalul Tinerii și Muzica, JazzACT, Stagiunea de Jazz*. Din 2005, cu sprijinul Primăriei Sectorului 3 derulează programe de atragere a liceenilor către teatru (*pACT*) și de promovare a tinerilor muzicieni (*Festivalul Tinerii și Muzica*).

Teatrul ACT s-a impus în peisajul teatral românesc cu spectacole selecționate în festivaluri naționale și internaționale și a obținut importante premii și nominalizări.

Teatrul ACT a beneficiat de-a lungul timpului de sprijinul și generozitatea sponsorilor CONNEX (sponsor fondator), ABB (2001 – 2013), ERICSSON (2001 – 2002), Mobexpert și Romtelecom (2006 -2007), Raiffeisen Bank (sponsor proiecte din 2009 – prezent).

CURRICULUM VITAE

MARCEL IUREȘ

Data și locul nașterii: 2 august 1951, Băilești (jud. Dolj)

Studii: 1974 - 1978 Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică (I.A.T.C.), Facultatea de Teatru, secția Actorie, clasa prof. Marin Moraru.

ACTIVITATE PROFESIONALĂ:

- ✓ 1978 – 1980 actor al Teatrului Național Cluj
- ✓ 1980 – 1992 actor al Teatrului Bulandra, București
- ✓ 1992 – 1993 actor al Teatrului Odeon, București
- ✓ din 1994 - freelancer
- ✓ 1995 – înființează **Fundatia Cultural-Artistică Teatrul ACT**, al cărei președinte este;
- ✓ 1998 – se inaugurează, pe Calea Victoriei la nr.126, **Teatrul ACT**, **primul teatru independent din România** și singurul în producțiile căruia joacă cu regularitate.
- ✓

ROLURI ÎN TEATRU (SELECTIV):

- ✓ Jaques Melancolicul – *Cum vă place* de W. Shakespeare (regia Alexandru Dabija, Teatrul Național, Cluj, 1979)
- ✓ Garcin - *Cu ușile închise* de J. P. Sartre (regia Mihai Măniușiu, Teatrul Național, Cluj, 1982)
- ✓ Demetrius - *Visul unei nopți de vară* de W. Shakespeare (regia Liviu Ciulei, Teatrul Bulandra, București, 1991)
- ✓ Beckmann – *Afară în fața ușii* de W. Borchert (regia Mihai Măniușiu, Teatrul Bulandra, București, 1991)

- ✓ Caligula – **Caligula** de A. Camus (regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Bulandra, București, 1991)
- ✓ Verșinîn – **Trei Surori** de A. P. Cehov (regia Alexandru Darie, Teatrul Bulandra, București, 1995)
- ✓ Chiriac – **O noapte furtunoasă** de I. L. Caragiale (regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Odeon, București, 1997)
- ✓ Thomas Becket - **Omor în catedrală** de T. S. Eliot (regia Mihai Măniuțiu, o producție Teatrul Național Cluj – Teatrul ACT – British Council, 1998)
- ✓ Richard III – **Richard III** de W. Shakespeare (regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Odeon, București, 1993)
- ✓ Richard II – **Richard II** de W. Shakespeare (regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Național din București, 1998)
- ✓ Utopistul – **Cetatea Soarelui** după Tommaso Campanella (regia Mihai Măniuțiu, Teatrul ACT, București, 1998)
- ✓ Frankenstein – El – **Tovarășe Frankenstein, conducător iubit!** (o producție a Teatrului ACT pentru Festivalul Frankenstein din cadrul Weimar 99, Capitala Culturală a Europei, 1999)
- ✓ Hamlet – **Hamlet** de W. Shakespeare (regia Liviu Ciulei, Teatrul Bulandra, București, 2000)
- ✓ Bruscon – **Creatorul de Teatru** de Thomas Bernhard (regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2001)
- ✓ Krapp – **Ultima bandă a lui Krapp** de Samuel Beckett (regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2003)
- ✓ Henric IV – **Henric IV** de Luigi Pirandello (regia Liviu Ciulei, Teatrul Bulandra, București, 2005)
- ✓ Martin – **Capra sau Cine e Sylvia?** de Edward Albee (regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2007)
- ✓ - **Camera de hotel** de Barry Gifford (regia Alexandru Dabija, Teatrul Odeon, 2008)
- ✓ Tatal - **Acasa la tata** de Mimi Branesco, regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2009)

- ✓ Nae Catavencu – ***O scrisoare pierduta*** de I.L. Caragiale (regia Alexandru Dabija, Teatrul de Comedie, 2011)
- ✓ Ivan Turbinca - ***ABSOLUT! dupa Ivan Turbinca, de Ion Creanga*** (regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2011)
- ✓ Ilie Moromete – ***Pai...despre ce vorbim noi aici, domnule?*** de Catalin Stefanescu, regia Alexandru Dabija, Teatrul ACT, 2014)
- ✓ Goldberg – ***Goldberg Show si alte povestiri*** (regia Mihai Maniutiu, Teatrul National Iasi, 2016)
- ✓ Prospero – ***Furtuna*** de William Shakespeare (regia Cristian Pepino, Teatrul pentru Copii si Tineret Craiova, 2016)
- ✓ Danila Prepeleac – ***N-ai tu treaba*** de Catalin Stefanescu, dupa Danila Prepeleac de Ion Creanga, Teatrul ACT, 2017

FILMOGRAFIE:

- ✓ ***OCTAV*** – regia Sergiu Ioan Celibidache (2017)
- ✓ ***The Game*** – serial TV – produs de BBC (2016)
- ✓ ***Pirates of Caribbean*** (part 3), regia Gore Verbinski (2006)
- ✓ ***Logodnicii din America***, regia Nicolae Mărgineanu (2006)
- ✓ ***Youth Without Youth***, regia Francis Ford Coppola (2006)
- ✓ ***Isolation***, regia Billy O'Brien (2005)
- ✓ ***Goal!***, regia Danny Cannon (2005)
- ✓ ***The Cave***, regia Bruce Hunt (2004)
- ✓ ***Layer Cake***, regia Matthew Vaughn (2004)
- ✓ ***The Tulse Luper Suitcases, Part 2: Vaux to the Sea***, regia Peter Greenaway (2005)
- ✓ ***Cambridge Spies***, regia Tim Fywell (TV, 2003)
- ✓ ***3 păzște***, regia Ovidiu Georgescu (2003)
- ✓ ***Hart's War***, regia Gregory Hoblit (2002)
- ✓ ***Amen***, regia Costa-Gavras (2002)
- Faimosul paparazzo***, regia Nicolae Mărgineanu (1999)
- ✓ ***The Peacemaker***, regia Mimi Leder (1997)
- ✓ ***Mission: Impossible***, regia Brian de Palma (1996)

- ✓ *Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles*, regia Neil Jordan (1994)
- ✓ *Un été inoubliable*, regia Lucian Pintilie (1994)
- ✓ *Somnul insulei*, regia Mircea Veroiu (1994)
- ✓ *Balanța*, regia Lucian Pintilie (1992)
- ✓ *Cei care platesc cu viața*, regia Șerban Marinescu (1991)
- ✓ *Un bulgare de humă*, regia Nicolae Mărgineanu (1989)
- ✓ *Vacanta cea mare*, regia Andrei Blaier (1988)
- ✓ *Domnisoara Aurica*, regia Șerban Marinescu (1985)
- ✓ *Sezonul pescărușilor*, regia Nicolae Oprițescu (1985)
- ✓ *Să mori rănit din dragoste de viață*, regia Mircea Veroiu (1983)
- ✓ *Castle in the Carpathians*, regia Stere Gulea (1981)
- ✓ *Artista, dolarii și Ardelenii*, regia Mircea Veroiu (1979)
- ✓ *Vis de ianuarie*, regia Nicolae Oprițescu (1978)

NOMINALIZĂRI ȘI PREMII:

1993 - Premiul Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru - Secția română pentru rolul **Richard III**.

1994 - **PREMIUL UNITER** - secțiunea - *Cel mai bun actor* - pentru rolurile din "Richard III" și "Afara în fata usii".

1994 - Nominalizare - **British Theatre Awards in TNA** - Manchester și Manchester Evening Awards pentru spectacolul ***Richard III*** de W. Shakespeare, regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Odeon, București, pentru următoarele categorii: *Cel mai bun actor într-un spectacol străin după un text de Shakespeare; Cel mai bun actor străin într-o producție europeană; Cea mai bună companie străină (n.n. Odeon) care a montat un text Shakespeare.*

2001 - **PREMIUL UNITER** - secțiunea - *Cel mai bun actor* - pentru rolul „**Bruscon**” din spectacolul „Creatorul de Teatru”, de Thomas Bernhard.

2008 - Nominalizare **UNITER** - secțiunea – *Cel mai bun actor* – pentru rolul „**Martin**” din spectacolul „Capra sau cine-i Sylvia”, de Edward Albee.

